

עופות בפנים ובחוץ

א. שיטה מקובצת מסכת ביצה דף יא עמוד א
 רבא משמע ליה דהכא חידושא אחרנא אתא תנא לחדושי לן ולא תליא תרתי מילי בדף.

צידה

ב. רא"ש מסכת ביצה פרק א סימן טו

משמע הכא דיוני שובך אינם אסורין אלא בלא זימון. והקשה ה"ר יוסף דלקמן בריש אין צדין (דף כד א) תניא הצד יוני שובך ויוני עלייה וצפרים שקננו בטפיחים בבירות חייב. וי"ל דהתם מיירי בגדולים והכא מיירי בקטנים כדאמרינן התם (דף כה א) גבי חיה שקננה בפרדס "הא בה והא באמה".

ג. בית הבחירה למאירי מסכת ביצה דף יא עמוד א

מאחר שכתבנו שהמפרחין אין זימון מועיל בהם, צריך לחקור מה שאמרו בסוגיא זו "אי במפרחין ליחוש דלמא הנך אזול והני אחריני נינהו" שמשמען של דברים שאלו נתברר שהם אלו בעצמן, וכגון שיש לו בהם סימן או טביעות עינא, שהן מותרים - והרי מחוסרים צידה הם! ואיפשר שאין זה נאמר בדיוקא, וחדא מיניהו נקט. ומ"מ לגדולי הדור ראיתי שלא כיונו בכאן במפרחין לגמרי, אלא במפרחין קצת יותר מן המדדין, ולעולם בשאין צריך לומר "הבא מצודה ונצודנו". ונמצא לדעתם שבאלו, זימון מועיל בהם. ואפשר שלזה כיונו גאוני ספרד שכתבו "מסתברא דיוני שובך ועלייה אין דומין לחיה, שהחיה צריכה צידה מעליא." ונראה מדבריהם שיונים אף על פי שצריכין צידה קצת, זמון מיהא מועיל בהם. ואם בגדולים לגמרי פה קדוש היאך אמרה? והרי הצדן חייב! ואם במדדין מה הוצרכו בחיה לצידה מעליא? הרי באלו אין בהם צידה כלל! אלא שנראין הדברים בדרך זה.

עלי

ד. פני יהושע מסכת ביצה דף יא עמוד א

דברי התוספות כאן צ"ע, דמאי פשיטא להו דב"ש סברי דכלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו שרי? דלמא סברי כר' נחמיה דאוסר טלטול בכל הכלים אם לא לתשמיש המיוחד להם, ועלי לקצב לאו תשמיש המיוחד לו הוא, והיינו דשרו בתברא גרמי משום דתשמיש המיוחד לו הוא!...

והנראה לענ"ד בזה ליישב שיטת התוס' דמשמע להו בע"כ טעמא דעלי משום חסרון כיס, דאי ס"ד טעמא דב"ש משום דמלאכתו לאיסור לצורך גופו אסור, אמאי אוסר ב"ה לאחר שקצב, כדקתני "ושווין"? הא לב"ה אפילו מלאכתו לאיסור שרי לצורך גופו לאביי, ולרבא [בריה דר"י] אפילו לצורך מקומו...

ה. רי"ף מסכת ביצה דף ה עמוד ב

תנא "ושווין שאם קיצב עליו בשר שאסור לטלטלו", והני מילי מחמה לצל אבל לצורך גופו ולצורך מקומו מותר כדאוקימנא לה בפרק כל הכלים (שבת קכג:-קכד).

ו. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תצט:א

עלי, שהוא דף עב וכבד וכלי הוא, אלא שמלאכתו לאיסור לכתוש בו הריפות, מותר לטלטלו לקצב עליו בשר; ולאחר שקצב עליו אסור לטלטלו מחמה לצל, (אבל לצורך גופו ומקומו שרי).

עור

ז. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תצט:ג

בהמה שנשחטה בי"ט, מותר להגביה עורה וליתנה במקום דריסת הרגלים, אף על פי שאין עליו בשר כלל.

ח. משנה ברורה סימן תצט ס"ק ד-ה

(ד) להגביה עורה - ר"ל לטלטלה ולהניחה במקום משומר או מחמה לצל כדי שלא תפסד. ואף על גב דבעלמא עור לח [דאינו ראוי ליישיבה] אסור לטלטלו וכדלעיל בסימן ש"ח סכ"ה הכא הקילו דאי לא שרית ליה לא ישחוט ואתי לאימנועי משמחת יום טוב: (ה) וליתנה במקום וכו' - ר"ל וכן הקילו שמותר ליתנה במקום דריסת הרגלים שע"י הדריסה מתעבד העור קצת, וכיון דלא מוכחא מילתא להדיא שעושה משום כן דאפשר שטחה כדי שישבו עליה (שעיקר ישיבתם באותו הזמן היה בדרך זו שוטחין עור או בגדים ע"ג קרקע ויושבין עליהן) הו"ל התיקון כלאחר יד, ולא רצו לאסור עליו דא"כ מימנע ולא שחית משום הפסד העור ואתי לאימנועי משמחת יום טוב. ומיהו דוקא ליתנה במקום הדורסין אבל לשוטחה ע"ג יתדות כדי שתתייבש אסור משום דמוכחא מלתא דלצורך העור קעביד ואם נתיר לו שיטוח לצורכה אתי למימלחה ג"כ: